

Річний звіт 2017

– Україна

Relational Peacebuilding Initiatives (RPI) протягом останніх 12 місяців зосереджувала свою діяльність на роботі в Україні та розробила нову ініціативу з миробудування на Корейському півострові.

Українська ініціатива

Процес розробки

Доктор Джеремі Айв (згодом директор Relational Peacebuilding Initiatives (RPI) з політичного процесу) і доктор Валерій Морозов (згодом радник RPI з питань Східної Європи) розпочали роботу над розробкою процесу для України у 2014 році під егідою Concordis International[1]. У 2015 році ця робота була продовжена під егідою Relational Research[2], доки у січні 2016 року RPI не була заснована як асоціація відповідно до швейцарського права, що спеціалізується на ініціативах Track Two.

Підхід RPI передбачає багаторічний процес консультацій серед попередньо визначеної групи поінформованих і впливових осіб, які представляють різні спільноти та регіони. У межах підготовки до кожної консультації збирається інформація та, за потреби, замовляються дослідження щодо конкретних груп питань, які, ймовірно, будуть важливими для післяконфліктної відбудови. Роль RPI полягає у сприянні розмовам про альтернативні майбутні сценарії, які посилять перспективи тривалого миру та стимулюватимуть широкі партнерства для практичних дій. [3]

2017 рік (січень — грудень)

Консультація з екологічних питань

У середині січня 2017 року пан Бромвіч повернувся до Женеви для подальших обговорень із директором програми Zoї в Україні доктором Миколою Денисовим і паном Дугласом Вейром із Toxic Remnants of War разом із пані Гвінн, доктором Айвом і паном Рімандо. У результаті цих обговорень було досягнуто домовленості між RPI та Zoї Environment Network, що базується в Женеві, про спільну роботу з підготовки першої великої консультації RPI, яка мала відбутися у вересні 2017 року та була присвячена екологічним питанням.

Наприкінці березня 2017 року пан Бромвіч і доктор Айв вирушили до Києва разом із доктором Денисовим. У супроводі пана Дмитра Аверіна з київського офісу Zoї Environment Network вони провели низку зустрічей із ключовими міністерствами Уряду України, міжнародними організаціями (як ООН, так і ОБСЄ) та неурядовими організаціями, що працюють в Україні. Усі підтвердили серйозність того, наскільки екологічна ситуація на Донбасі була погіршена поточним конфліктом: наслідки загрози екологічної катастрофи, спричиненої затопленими

шахтами, токсичними хімічними та радіоактивними відходами, що впливають на рівень ґрунтових вод, а також порушенням роботи систем водопостачання й санітарії, мають серйозні наслідки не лише для населення Донбасу по обидва боки лінії зіткнення, а й за його межами. У травні в Женеві відбувся подальший семінар RPI-Zoї.

Після обговорень між представниками RPI та паном Моріцем Ерманном з Австрійської делегації при Організації з безпеки і співробітництва в Європі (ОБСЄ) у Відні 31 травня 2017 року RPI вирішила призупинити плани щодо зосередження на екологічних питаннях під час запуску свого консультаційного процесу Track Two у вересні 2017 року до з'ясування намірів інших зацікавлених сторін і натомість перенести на більш ранній термін запланований другий етап консультацій, який буде присвячений «Реляційній економіці». Деталі підготовчої роботи, проведеної RPI та Zoї, були передані пану Ерманну з метою сприяння кращій координації зусиль між різними учасниками та оптимізації використання наявних ресурсів.

Продовжувалося налагодження контактів у Лондоні, Берліні та Женеві. Пані Гвінн поїхала до Берліна в середині червня та встановила контакт із Робочою групою з питань України Федеративної Республіки Німеччина. Доктор Айв взяв участь у конференції високого рівня «Трансформація України: оцінки та рішення», організованій Chatham House у Lancaster House, Лондон, 5 липня 2017 року, де було встановлено низку важливих контактів, зокрема з Й.В. доктором Андреасом Протманном, спеціальним посланником з питань України та керівником Робочої групи з питань України Федеративної Республіки Німеччина.

Напрямок «Реляційний бізнес» був започаткований серією презентацій для бізнесової, академічної та політичної аудиторій, проведених доктором Шлютером у Міжнародному інституті менеджменту в Києві (MIM-Київ) та інших місцях 16 і 17 листопада, щодо застосування реляційних принципів і реляційної аналітики в бізнесі, фінансах та економіці. Вони охоплювали таке:

1. Презентації щодо корпоративної звітності та публічної підзвітності в Україні на основі стейкхолдерської моделі корпоративної звітності, яка наразі впроваджується у Великій Британії
2. Реляційний капітал — його визначення, значення та вимірювання

Наступні кроки

Окрім теми «Реляційний бізнес», розглянутої вище, у майбутньому консультаційному процесі Track Two можна було б дослідити такі теми. Вони відповідають інтересам і можливостям членів Мережі реляційного мислення, що дає змогу швидко мобілізувати діяльність за наявності фінансування.

Екологічні ризики: Вони зосереджені на Східній Україні та пов'язані із залишковими проблемами концентрації важкої промисловості на сході, а також із небезпеками, спричиненими триваючим конфліктом на Донбасі, який загострив ситуацію та унеможливив швидке запобігання погіршенню найбільш нагальних проблем, особливо в районах, не

контрольованих Урядом України. Однак Донбас і, ширше, Україна на схід від Дніпра не є єдиними територіями, що викликають екологічне занепокоєння. Хоча активне просування цього напрямку довелося призупинити, як зазначено вище, він залишається ключовим напрямом, на якому можна буде зосередитися пізніше.

Сільське господарство: Існує потенціал для відновлення сільськогосподарського виробництва та сталого лісового господарства в регіоні в межах реляційного підходу. Нинішні партнери включають осіб зі значними бізнес-інтересами в цьому секторі, що поєднують глобальну торгівлю, а також дрібніші «місцеві продовольчі системи» для внутрішнього споживання та транскордонного обміну.

Школи та освіта: Також тривають обговорення щодо можливостей оновлення надання освітніх послуг, формування громадянськості та підготовки молодших поколінь України до швидко змінюваного робочого середовища відповідно до реляційних принципів. Окрім роботи британського та нідерландського осередків Relational Schools Project, ці обговорення розглядатимуть можливості залучення партнерів зі «стратегічного передбачення» (мислення про майбутнє), зацікавленість у чому висловили ЮНЕСКО та партнерські установи в Німеччині, Нідерландах, Швейцарії, Канаді та Фінляндії.

Майбутні структури українського урядування та політичного життя: Хоча будь-який системний розгляд цього питання є надзвичайно складним, не в останню чергу через труднощі, що виникають під час реалізації конституційних положень Мінська II, воно має масштаб і значення, які виходять далеко за межі безпосередніх питань, пов'язаних із конфліктом на Донбасі. Формально Україна є унітарною президентською державою з поділом законодавчої, судової та виконавчої влади. Однак у багатьох регіонах існує глибоко вкорінений місцевий партикуляризм, який протидіє унітарному характеру конституції та підриває його; водночас фактичний розподіл повноважень на центральному рівні підривається і нейтралізується міжвідомчою боротьбою між центральними органами влади, множенням конкуруючих джерел влади та відволіканням фінансових, адміністративних і військових ресурсів у межах законодавчої, виконавчої та судової систем для накопичення влади й грошей у приватних і групових руках. Необхідно переглянути нинішні структури урядування та політичного життя, щоб сформувати більш міцну систему конституційних стримувань і противаг, а також щоб різноманітність регіонів могла бути повніше врахована й обслугована без підриву єдності та належного регулювання всіх державних функцій народом у цілому.

Роль громадянського суспільства, зокрема релігійних громад: У зв'язку з усім зазначеним вище береться до уваги важлива роль громадянського суспільства, громадських груп і релігійних громад, а також особливі виклики, з якими стикається молодь і які за відсутності миру та добробуту вдома стають чинниками міграції.

RPI мала змогу спиратися на колективну експертизу пані Беріс Г'вінн, доктора Джеремі Айва як директора з політичного процесу та доктора Валерія Морозова як старшого радника з

питань Східної Європи (який базується у Великій Британії), а також засновників — доктора Майкла Шлютера (голови Relational Research, який базується в Кембриджі, Велика Британія), професора Прабху Гуптари, пана Едмонда Ґранжа (скарбника) та інших членів Мережі реляційного мислення (Relational Research, Relational Analytics, Relational Schools тощо).